

Bil sem soustvarjalec smučarskih oddelkov na Gimnaziji Škofja Loka

Kot soustvarjalec tega dela slovenske smučarske zgozdovine sem bil povabljen, da podam svoj pogled na to, na nek način pionirsko obdobje slovenskega smučanja. Ker sem dobil za pripravo prispevka malo časa, sem razumel, da ne gre za kronologijo in letnice, pač pa v resnici za moje spomine na obdobje pred tridesetimi leti, tedaj še v Jugoslaviji.

Napisal sem, da je šlo tedaj, po mojem za pionirsko obdobje slovenskega smučanja, in se zavedam, da je to potrebno utemeljiti.

To je bilo obdobje po letu 1973. Dotlej je bilo v svetovnem alpskem smučanju le nekaj večjih imen, ki pa nikakor niso dosegla deseterice najboljših na svetu: Tine Mulej, Matevž in Slavko Lukanc, Ludvik Dornik in prav tedaj Marko Kavčič, edini jugoslovanski udeleženeec zimskih olimpijskih iger v Sapporu na Japonskem, med dekleti pa Krista Fanedl in Majda Ankele. Treniralo se je »tako tako« in krožila je anekdota, kako je Tinček Mulej, ki so mu predlagali, da bi začel s kondicijskimi treningi že oktobra, odgovoril: »Konec decembra se vidimo na snegu.« Bil je gozdar in vse dneve je hodil po gozdovih, toda tedaj v smučanju še niso poznali sodobnega načina treninga, kot so ga uporabljali že v atletiki in ekipnih športih. Tedaj se je smučalo doma, ko je bil sneg.

V letih, o katerih govorim, pa so se začele razmere spreminjati tudi v smučanju. V začetku le za reprezentante. Začelo se je razmišljati tudi o poletnem treningu.

Nastajali so novi smučarski klubi zunaj Tržiča, Maribora in Ljubljane. Posebej zagnani so bili v Škofji Loki. Ločan Janez Šter, republiški poslanec in direktor tedaj enega najpomembnejših jugoslovanskih izvoznih podjetij Slovenijalesa, je bil zagnan smučar, ki je imel dva sinova smučarja, tedaj pionirčka, Iztoka in Sama. Domislil se je, da bi lahko imeli mednarodne tekme tudi pionirji in pionirke, in Ločani so ob 1000-letnici Škofje Loke organizirali prvo tekmovanje pionirjev za Pokal Loka, ki poteka še danes. Tedaj je bila to tretja takšna tekma v Evropi: prva je bila Trofeo Toppolino v Italiji, druga Pokal Ovomaltine v Švici, tretja pa Pokal Loka. Tak je vrstni red najpomembnejših tekmovanj za pionirje v Evropi še danes.

Na teh tekmovanjih ne nastopajo ekipe klubov, ampak državne reprezentance. Torej je bilo treba ustanoviti oziroma organizirati jugoslovansko državno pionirsko reprezentanco. To so bili drugačni časi, sedež smučarske birokracije je bil Beograd, tudi Tone Vogrinc Tona kot

Janez Virk

državni selektor za reprezentance je moral delovati iz Beograda. (O vsem tem kdaj drugič.)

Jancz Šter je bil mojster organizacije. Našel je prof. Ivana Križnarja, tudi Ločana, športnika, ki je bil takrat vodja pedagoških svetovalcev Zavoda SRS za šolstvo. Tedaj sem v Ljubljani uvajal nove metode v trening alpskega smučanja in moj sošolec Ivan Križnar je name in na moje delo opozoril Janeza Štera. Hitro smo se strinjali, da imamo enake poglede, in postal sem prvi selektor državne pionirske reprezentance v alpskem smučanju, kar sem ostal šest sezon, dokler me ni odnesel politični piš.

No, to je bil šele začetek. Vedeli smo, da ni dovolj, da skrbimo le za pionirsko reprezentanco, pač pa je bilo treba vzpostaviti enoten sistem vzgoje smučarskih tekmovalcev do vstopa v člansko reprezentanco. Tako je bila naslednja stopnja »smučarska gimnazija«. Iskreno je treba priznati, nič originalnega se nam ni posvetilo, imeli smo pač toliko poguma in zagnanosti, da smo to, kar so imeli drugi smučarski, bistveno bolj bogati narodi, izpeljali v Sloveniji. Poznali smo smučarko osnovno šolo v Bistrici ob Dravi pri Špitalu, pa smučarsko gimnazijo v Stamsu na Tirolskem itd. Poleg tega pa je leta 1974 na ljubljanski gimnaziji Šentvid prof. Ivo Černilec, sicer trener za smučarske skoke, ustanovil športni razred. V njem sta začela moj sin Tomo in kolesar Matjaž Zanoškar, da omenim samo bodoče državne reprezentante. Tako smo k sodelovanju privabili prof. Černilca in ustanovili prvo jugoslovansko smučarsko gimnazijo v Škofji Loki. Programe je vpeljeval prof. Križnar, stroko je vodil prof. Černilec, jaz pa sem bil predsednik sveta smučarskih oddelkov.

Prvo šolsko leto je bilo 1976/77, ko smo vpisali prvi, drugi in tretji razred. Prišli so predvsem smučarji iz vse Slovenije, v drugi in tretji letnik pa še tisti iz gimnazije Šentvid in škojlejški športniki.

Bistvo je bilo:

- omogočiti dijakom, da lahko odhajajo na priprave zunaj Slovenije,
- nuditi posebno pomoč dijakom pri učnih težavah,
- zagotoviti poseben način preverjanja znanja,
- zagotavljati šolsko prehrano,
- zagotoviti dijaški dom.

Moje sodelovanje se je zaključilo leta 1980, ko je končal gimnazijo tudi drugi moj sin. T'a čas in še vrsto let zatem je bilo obdobje največjih uspehov slovenskega smučanja in slovenskega športa. Dijaki smučarske gimnazije Škofja Loka so bili med drugimi: brata Šter, brata Virk, Jure Franko, Boris Strel, Grega Benedik, Tomaž Čizman in smučarski skakalci Vasja Bajc, Miran Tepež in Primož Ulaga.

Vsi so uspešno končali gimnazijo, večina od njih tudi fakultete. Z mnogimi smo še v stiku in se teh dni radi spominjamo.

Janez Virk